

2022-ЖЫЛ, 9-АВГУСТ №29 (10966)

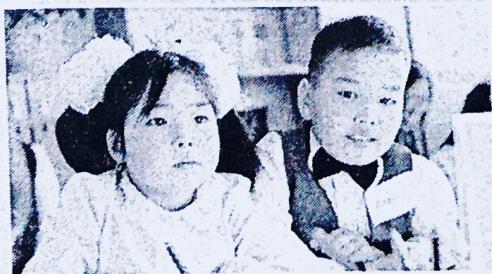
КООМДУК-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ, ИЛИМИЙ-ПОПУЛЯРДУУ БАСЫЛМА / ОБЩЕСТВЕННО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ, НАУЧНО-ПОПУЛЯРНОЕ ИЗДАНИЕ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮ
УЮМДАРЫ ҮЧҮН 2022-2023-ОКУУ ЖЫЛЫНА КАРАТА

БАЗИСТИК ОКУУ ПЛАНЫ

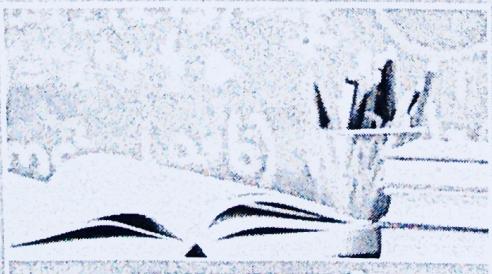

4-9

КАКИЕ РЕЗУЛЬТАТЫ УЧАЩИЕСЯ
ВТОРЫХ И ЧЕТВЕРТЫХ КЛАССОВ
ДЕМОНСТРИРУЮТ ПО МАТЕМАТИКЕ?

3

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ СТАНДАРТ
ШКОЛЬНОГО ОБЩЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

10-14

УЮШТУРГУЧ ЖЕТЕКЧИ,
ПАТРИОТ ИНСАН ЭЛЕ

16

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРИЛІГІНІН

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары үчүн 2022-2023-окуу жылышынын базистик окуу пландарын бекитүү жөнүндө БҮЙРУГУ

2022-жылдын 5-августу, №1529/1

Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө» Мыйзамына жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин «Кыргыз Республикасынын мектептеги жалпы билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарттарын бекитүү жөнүндө» 2022-жылдын 22-июнундагы №393 токтомуна ылайык жалпы билим берүү уюмдарында окуу тарбиялоо процессин үшүштүруу жана өткөрүү максатында бүйрүк кылым:

1. Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары үчүн 2022-2023-окуу жылышынын базистик окуу пландары тиркемеге ылайык бекитилсін.

2. Райондук жана шаардык билим берүү башкармалыктарына жана белгүмдөрүн Кыргыз Республикасындағы жалпы билим берүү уюмдарын түрлөрүнө жана таандык формаларына карастан бекитилген базистик окуу пландарынын ишке ашырылышин камсыз кылышын.

3. Ушул бүйрүктүү «Кут Билим» коомдук-педагогикалык газетасынын редакциясы (К.Чекиров) расмий жарыяласын.

4. Ушул бүйрүктүү аткарылышын көзөмөлдөө Мектептеги билим берүү жана китеп чыгаруу саясатында Кыргыз Республикасынын С.К.Умралиева тапшырылсын.

Министрдин орун басары У.Э.МАМБЕТАКУНОВ

ПРИКАЗ МИНИСТЕРСТВА ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Об утверждении базисных учебных планов на 2022-2023 учебный год для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики

№1529/1, 5 августа 2022 года

В целях организации и проведения учебно-воспитательного процесса в общеобразовательных организациях в соответствии с Законом Кыргызской Республики «Об образовании» и постановлением Кабинета Министров Кыргызской Республики «Об утверждении Государственного образовательного стандарта школьного общего образования Кыргызской Республики» от 22 июля 2022 года №393 приказываю:

1. Утвердить базисные учебные планы на 2022-2023 учебный год для общеобразовательных организаций Кыргызской Республики согласно приложению.

2. Районным и городским управлениям и отделам образования обеспечить реализацию утвержденных базисных учебных планов в общеобразовательных организациях Кыргызской Республики независимо от их типов и форм собственности.

3. Редакции общественно-педагогической газеты «Кут Билим» (К.Чекиров) обеспечить официальное опубликование данного приказа.

4. Контроль за исполнением настоящего приказа возложить на Управление политики школьного образования и книгоиздания (С.К.Умралиева).

Заместитель министра У.Э.МАМБЕТАКУНОВ

Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдары үчүн 2022-2023-окуу жылышынын базистик окуу пландарына

ТУШУНДУРМӨ КАТ

бүйрүтмасын ишке ашырат жана жалпы билим берүү уюмдары тарафынан өз алдынча иштелип чыгат.

«Тандоо боюнча предметтер» компоненти (вариативдик) – бул гимназийн/лицеидин багыттарын аныктаган жана окуучуларга тандап алууга милдеттүү тартигите сунушталуучу окуу предметтер же элективдик, профилдик курстар.

Мамлекеттик жана муниципалдык жалпы билим берүү уюмдарында базистик окуу планынын компоненттерин (мамлекеттик, мектептик жана тандоо үчүн предметтер) тийиштүү бюджеттердин эсебинен (республикадык жана жергилиттүү бюджеттерден, менинктин жеке формаларынын каяражаттарынан) каржаланат.

Окуучулар окуу үчүн чектелген жумалык окуу жүктөмдүүн коломонун ашпаган окуу жүктөмдөгү предметтерди тандап альшат.

Жалпы билим берүү уюмдары ата-әнердердин, демөөрчүлөрдүн жана жергилиттүү бюджеттин эсебинен окуучуларга базистик окуу планынан тышкыры окуу предметтерин терендештеп окутуу үчүн кошумча акы төлөнүүчүү билим берүү кызметтариын көрсөтүүгө укуктуу. Кошумча акы төлөнүүчүү билим берүү кызметтариынын бааларынын преискусанты Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн «Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүүнүн уюмдарында жана башына принципине котошу жөнүндөгү» 2011-жылдын 20-сентябрьнадагы №563 токтомуна ылайык жыл сайын Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин бүйрүгү менен бекилет.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн «Кыргыз Республикасынын билим берүү мекемелеринин болжолдуу штаттарын бекитүү жөнүндөгү» 2018-жылдын 23-июнундагы №336 токтомуна ылайык жалпы билим берүү уюмдарынын штаттарынын бирдиктери (ставкалары) алардын окуучуларынын санынан байланыштуу болот.

Мектептик чейинки билим берүү уюмдарына барбаган балдарды мектепке даярдоо максатында 480-сааттык «Наристе» мектепке чейинки программасы ишке ашырылат.

Базистик окуу планын ишке ашыруучу Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги сунуштаган негизги жалпы билим берүү программалары жана окууметодикалык комплекстери пайдаланылат.

«Кыргыз тили», «Орус тили», «Өзбек тили» жана «Тажик тили» предметтери ене тили катары 1-класстан баштап, 11-класка чейин окууталат. Кыргыз, орус, өзбек жана тажик тилдеринде окуткан мектептерде «Кыргыз тилин», «Орус тилин» экинчи тил катары окутуу учун аныкталган окуу сааттарынын саны конкреттүү окуткан тилинде байланыштуу.

Чет тили 3-11-класстарда окууталат. Окутуу кыргыз жана орус тилдеринде жүргүзүлген мектептердин 5-класстарында чет тилин үйрөтүүгө жумасына 4 саат; 6-7-класстарга – 3 сааттан; 3, 4, 8-11-класстарга жумасына 2 сааттан болунгон.

Окутуу өзбек жана тажик тилдеринде жүргүзүлген мектептерде ата-әнердердин, демөөрчүлөрдүн жана жергилиттүү бюджеттин эсебинен кошумча билим берүү кызметтариын көрсөтүү аркылуу чет тилин окутуу сааттары көбөйтүүшүү мүмкүн.

Окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлген мектептердин 5, 6, 8-класстарына «Кыргыз адабияты» предметин окутууга жумасына 2 сааттан, 7, 9-11-класстарына жумасына 3 сааттан бөлүнгөн. Орус, өзбек, тажик тилдеринде окуткан мектептердин 5-11-класстарына «Кыргыз адабияты» предметин окутууга жумасына 1 сааттан бөлүнгөн.

Орус тилинде окуткан мектептердин 5-9-класстарына «Орус адабияты» предметине жумасына 2 сааттан, 10, 11-класстарына жумасына 3 сааттан бөлүнгөн. Кыргыз тилинде окуткан мектептердин 5-6-класстарына «Орус адабияты» предметине жумасына 1 сааттан, 7-11-класстарына жумасына 2 сааттан бөлүнгөн.

Өзбек жана тажик тилдеринде окутушкан мектептердин 5-11-класстарына «Кыргыз адабияты» жана «Орус адабияты» предметтерин окутууга жумасына 1 сааттан бөлүнгөн.

Окутуу өзбек/тажик тилдеринде жүргүзүлген мектептердин 5-класстын «Өзбек/Тажик адабияты» предметин окутууга жумасына 2 сааттан, 6-11-класстарына жумасынан 1 сааттан бөлүнгөн.

«Тарых» предмети 5-класстан 11-класка чейин жумасына 2 саат менен окууталат. «Кыргызстан тарыхы» жана «Дүйнөлүк тарых» курстары ырааттуу бир предмет катары окууталат жана класстын журналда «Тарых» деген жалпы атальышы жазылат. 9 жана 11-класстардын бүтүрүүчүүлөрү «Кыргызстан тарыхы» сабагынан мамлекеттик экзамен тапшырышат.

«Адам жана коом» предмети 5-6 жана 9-11-класстарда окутууга жумасына 1 сааттан бөлүнгөн.

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 7-июнундагы №177 Жарлыгына ылайык дин таануу жаатындағы мамлекеттик саясаттын ишке ашыру жана өспүрүмдөрдүн диндер бионча сабаттуулугун жогорулатуулук мамлекеттүү жана өнүгүү тарыхы» предмети киргизилип, аны окутууга жумасына 1 саат бөлүнгөн. «Диндердин өнүгүү тарыхы» предмети Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин бойонча окуучуларынын санынан байланыштуу болот.

«Математика» предмети 1-класстан 6-класска чейин окууталат. 7-11-класстарда «Алгебра» жана «Геометрия» предметтери бионча сабактар өзүнчө өтүлүп, класстык журналда «Математика» предмети 1-класстан 6-класска чейин окууталат.

«Мен жана дүйнө» интеграцияланган предмети 1-4-клас-

тарда жумасына 2 саат менен окутулуп, ал башталғыч класстардын окуучуларын күрчап турған дүйнө кубулуштары, өлкөдө жашаган элдердин руханий маданиятты жана жүрүм-турмадеби, ошондой зе турмуш-тиричилик коопсуздугунун негиздери менен тааныштырат.

5-класста жумасына 1 саат менен окутулган «Табияттааны» предмети окуучуларды мектептік билим беруунун II жана III баскычтарында табигый-илимий дисциплиналарды окууга даярдай.

«Биология» жана «География» предметтерин 6-9-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан, 10-11-класстарга жумасына 1 саат бөлүнөт.

«Физика» предметин 7-9-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан, 10-класска жумасына 3 саат болунған. 11-класста «Физика. Астрономия» интеграцияланған предмет катары жумасына 3 саат менен окутулат жана класстык журнанды «Физика. Астрономия» деген жалпы атальышы жазылат.

«Химия» предметин 8-11-класстарда окутууга жумасына 2 саат бөлүнөт.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2018-жылдын 23-июндагы №336 токтомунун 1-тиркемесинин 3-пунктуна ылайык «лаборант» кызмет орду 7-9, 10-11-класстардагы жабдылган лабораториялар болгон учурда киризилет деп аныкталған. Лаборант адиси жок учурда, анын милдеттерин аткарууга табигый-илимий тармактың тийиштүү предметтеринин мугалимдерди дайындалат.

«Информатика» предметин 5, 6, 7, 9-класстарда жумасына 1 сааттар менен, 8-класста жумасына 2 саат менен окутулат.

«Технология» (эмгекке үйрөтүү, чийме жана дизайн) интеграцияланған предметин 5, 6, 8, 9-класстарда – жумасына 1 сааттар менен, 7-класста – экинчи жарым жылдыкта жумасына 1 саат менен окутулат.

«Көркөм өнөр» предмети 1-класстан 7-класска чейин окутулат: 1-4-класстарда жумасына 2 саат менен, 5,6-класстарда жумасына 1 сааттар менен жана 7-класста – биринчи жарым жылдыгында жумасына 1 саат менен.

«Музыка» предметин 1-2-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан, 3-7-класстарда жумасына 1 сааттан бөлүнған. «Музыка» предметин окутууга музыкалық бағытындагы адистиги бар мугалимдер тартылат, ал эми адис жок учурда милдеттери башталғыч классын мугалимине жүктөлөт.

«Дене тарбия» предметин 1-11-класстарда окутууга жумасына 2 сааттан бөлүнөт.

«Аскерге чейиник даярдоо» предметине бөлүнған сааттардын эсебинен апрель-май айларында уч күн ара-лыгында (18 саат) 11-класстардын окуучу балдары учун талаа-окуулары, ал эми 11-класстардын окуучу кыздары учун дарылоо мекемелеринде медициналык-санитарлык даярдоо (18 саат) боюнча тажрыйбалык сабактар өткөрүүдө класстар 2 тайлагана бөлүнөт.

«Кыргыз тили», «Орус тили», «Чет тили», «Информатика», «Технология» предметтери боюнча сабактарды өткөрүүдө класстар 2 тайлагана бөлүнөт:

- орус, езбек жана тажик тилдеринде окуткан мектептерде «Кыргыз тилин» окутууда; кыргыз, езбек жана тажик тилдеринде окуткан мектептерде «Орус тилин» окутууда, ошондой зе «Чет тилин» окутууда - 1-9-класстарда окуучулардын толтолушу 30 жана андан ашык болсо, 10-11-класстарда окуучулардын толтолушу 25 жана андан ашык болсо;

- «Информатика» боюнча 5-9-класстардагы окуучулардын саны 25 же андан ашык болсо;

- «Технология» (эмгекке үйрөтүү, чийме жана дизайн) предмети боюнча окутуу тилине карабастан 5-9-класстарда окуучулардын саны 30 же андан ашык болсо;

- мектеп-лицейлерде жана мектеп-гимназияларда жогоруда аталган предметтер боюнча класстар төмөнкүдей топтолгондо: II баскычтын класстары - 25 же андан ашык болсо, III баскычтын класстары - 20 же андан ашык болсо тайпаларга бөлүштүрүлөт.

Жалпы билим берүү программалардын өздөштүрүлүшү көзектеги контролдоо менен коштолот. Кыргыз Республикасынын мектептік жалпы билим беруунун мамлекеттік билим берүү стандартынын 52, 53 жана 54-пункттарына ылайык окуу программасынын мазмунун (куттулұч натыйжаларды) өздөштүрүп деңгээлин текшерүү максатында окуучулардын окуудагы жетишкендиктерин баалоо диагностикалык, калыптандыруучу (формативдик) жана жыйынтыкоочу (суммативдик) түрлөрдө өткөрүлөт.

Диагностикалык баалоо окуучунун деңгээлин аныктоо үчүн окуу процессинин башталышында өткөрүлөт.

Калыптандыруучу (формативдик) баалоо - класста оозеки сурамжылоо, жазуу иши, тест жана байкоо аркылуу жүргүзүлөт. Формативдик баалоодо үзүлтүксүз кайтарым байланыш камсыздылып, муталим окуу процессин өз убагында түзөй алат, мүмкүн болгон окуучулардын кемчиликтерин жана жетишпегендиктерин суммативдик баалоого чейин четтегет.

Жыйынтыкоочу (суммативдик) баалоо окуу программаларынын окутуу блогунун/өткөн темалардын аягында жыйынтыкоочу бааларды коюу менен откөрүлөт.

Жыйынтыкоочу баалоо мектеп календарына (чайрек, жарым жылдык, окуу жылы) ылайык өткөрүлөт жана учурда колдонулуп жаткан ченемдерге жана иштелип чыккан баалоо критерийлерине жараша аткарылат.

Кыргыз Республикасынын Президентинин «Инсандын руханий-адеп-ахлактык өнүгүүсү жана дene тарбиясы жөнүндөгү» 2021-жылдын 29-январындагы №1 Жарлыгында жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин «2021-2026-жылдары Кыргыз Республикасында Кыргыз жараны деп жарандардын өзүн таанусун өнүктүрүүнүн концепциясы жөнүндөгү» 2020-жылдын 13-ноябрьндагы №39 токтомунда аныкталған окуучулардын руханий-адеп-ахлактык өнүгүүсүнүн негизги бағыттары жана максаттарына ылайык жалпы билим берүү уюмдарында класстык жана класстан тышкаркы ишчаралар аркылуу ишке ашырулуучу тарбиялоо иштери жүргүзүлөт.

Уюштуруу иш-чаралары:

2022-2023-окуу жылында бардык жалпы билим берүү уюмдарында түрлөрүнө жана менчиктик формасына карабастан беш күндүк окуу жумалыгы киризилет.

Мектеп-гимназиялар жана мектеп-лицейлер тандоо боюнча предмети компонентин ишке ашырып жаткандыгын эске алып, жумалык окуу жүктөмү 30 окуу сааттан ашкан учурда аларды сабактардан кийин же жуманын алтынчы күнүндө окутууга жол берилет.

Бардык түрдөгү жана менчиктик формасындагы жалпы билим берүү уюмдарында 2022-2023-окуу жылы сабактар 1-сентябрьнан башталып, 25-майда аяктайт. Окуу жылынын узактыгы каникул убакытын эсепке албаганда: 1-класста - 33 жуманы, 2-8, 10-класстарда - 34 жуманы жана 9, 11-класстарда мамлекеттік сынктарды тапшыруу убакыты менен 36 жума чейин түзөт. Каникулдар убакыты 30 календардык күнди түзөт.

Каникулдардын графиги:

- күзгү - 7 календардык күн: 2022-жылдын 31-октябринан башталып, 6-ноябрға чейин, сабактар 2022-жылдын 9-ноябрьнан башталат;

- кышкы - 12 календардык күн: 2022-жылдын 30-декабрьнан башталып, 2023-жылдын 10-январына чейин, сабактар 2023-жылдын 11-январына башталат;

- жазгы - 10 календардык күн: 2023-жылдын 20-29-марты, сабактар 2023-жылдын 30-мартына башталат.

Биринчи класстардын окуучулары үчүн каникул күндөрүнүн мамлекеттік билим берүү стандартынын 58, 59-пункттарына ылайык 1-2-класстарда окуучулардын ийгилиги баалоо белги койбостон саптатык жана сыппаттоо ыкмалары колдонулат. Баалоо белги коюу 3-класстан баштаки киризилет.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2016-жылдын 11-апрелиндеги «Коомдук саламаттык сактоо жаатын дагы актыларды бекитүү жөнүндөгү» №201 токтому менен бекитилген санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана ченемдерге (11-бөлүк) ылайык окуутарбиялоо процессин уюштурууда төмөнкүлөрдү аткаруу зарыл:

- сабактар 8:00 сааттан эрте башталбайт;

- эки сменада иштеген жалпы билим берүүчү мектептерде 1, 5, 9, 11-класстарда жана компенсацияланып окуткан класстарда окутуу биринчи сменада уюштурулушу керек;

- бардык предметтер боюнча үй тапшырмалардын көлөмү аны аткарууга кеткен убакыттан ашпагандай болушу көрек (астрономиялык сааттарда) - 1,5 саат, 4-5-класстарда - 2 саат, 6-8-класстарда - 2,5 саат, 9-11-класстарда - 3,5 саатка чейин.

- жалпы билим берүү уюмдарында сабактардын жүгүртмөсү Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн «Жалпы билим берүү уюмдарында окутуунун шарттарына жана уюштуруусуна карата санитардык-эпидемиологиялык талаптары жөнүндөгү» 2016-жылдын 11-апрелиндеги №201 токтомун №6 тиркемесинде 164, 165, 166, 167, 168, 169-пункттарына ылайык түзүлөт.

Ар бир класка чектөлөн окуу жүктөмү максималдуу мүмкүн жүктөмү болуп эсептелет жана аны өзгөртүүгө жол берилбейт.

Окуу процесси жүрүп жаткан кезде окуучуларды айылчарба иштерине тартууга тыюу салынат.

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги бекиткен базистик окуу пландарынын негизинде даярдалған мамлекеттік/муниципалдык жалпы билим берүү уюмдарынын 2022-2023-окуу жылынын окуу пландары тийиштүү райондук/шаардык билим берүү бөлүмдерүү менен макулдашылат.

Мамлекеттік эмес жалпы билим берүү уюмдарынын, Республиканын карамагындагы жалпы билим берүү уюмдарынын жана кесиптик окуу жайларына караштуу жалпы билим берүү уюмдарынын 2022-2023-окуу жылынын окуу пландары тийиштүү райондук/шаардык билим берүү бөлүмдерүү менен макулдашылат (окуу пландар: okiuplany@mail.ru электрондук дарекке жөнөтүлөт).

Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин
2022-жылдын 5-августу, №1529/1 бүйргүүн тиркеме

ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮЧУ МЕКТЕПТЕР ҮЧҮН 2022-2023-ОКУУ ЖЫЛЫНА БАЗИСТИК ОКУУ ПЛАНЫ (кыргыз тилинде окутуучу)

Билим берүү чайресү	Окуу предмети	Класстар боюнча базистик вариант										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Филологиялык	Кыргыз тили жана окуу	6	7	7	7							
	Кыргыз тили					4	4	3	3	2	2	3
	Орус тили	3	3	3	3	2	2	2	1	1	2	2
	Чөт тили			2	2	4	3	3	2	2	2	2
	Кыргыз адабияты				2	2	3	2	3	3	3	3
	Орус адабияты					1	1	2	2	2	2	2
Социалдык	Тарых					2	2	2	2	2	2	2
	Адам жана коом					1	1			1	1	1
	Диндердин өнүгүү тарыхы											1
Математикалык	Математика	4	5	5	5	4	4					
	Алгебра							3	2	3	2	3
	Геометрия							1	2	1	2	1
Табигый-икимий	Мен жана дүйнө. Табият таануу	2	2	2	2	1						
	Биология						2	2	2	2	1	1
	География						2	2	2	2	1	1
	Физика, Астрономия							2	2	2	3	3
	Химия								2	2	2	2
Искусство жана технология	Информатика					1	1	1	2	1		
	Технология (эмгек, чийме жана дизайн)					1	1	0/1	1	1		
	Көркөм өнер	2	2	1	1	1	1	1	1/0			
	Музика	2	2	1	1	1	1	1				
Ден ссолук маданийы	Дене тарбия	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Аскерге чейинки даярдык										2	2
Мамлекеттik компонент		21	23	23	23	27	29	30	29	30	29	30
Мектептik компонент		21	23	23	23	28	29	30	30	30	30	30
Жумалык окуу жүктөмү						1		1		1		